

Voorstelling Zorgband Leie en Schelde

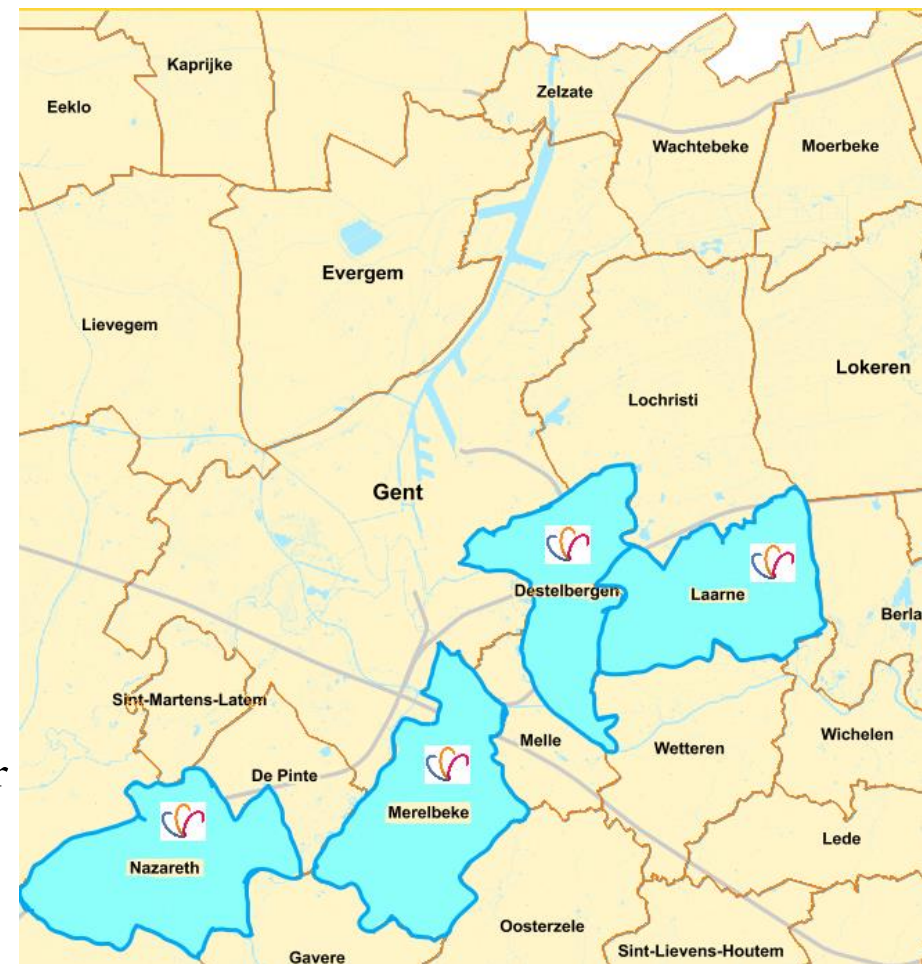
Zorgband Leie & Schelde

WINNAAR - Woonzorgcentrum van het jaar

Wat is de Zorgband Leie en Schelde

- ORGANISATIE met rechtspersoonlijkheid: welzijnsvereniging DLB
- Opgericht per 01/01/2018 voor 30 jaar (verlengbaar)

Wat is de Zorgband Leie en Schelde

- Verschillende vormen van ouderenzorg clusteren zodat aan de burger een integraal zorgtraject kan worden geboden

- 5 woonzorgcentra waarvan 2 met een centrum voor kortverblijf

WINNAAR - Woonzorgcentrum van het jaar

Wat is de Zorgband Leie en Schelde

- Revalidatieziekenhuis voor de revalidatie van 63 patiënten met geriatrische, complex-orthopedische en neurologische aandoening
- 2 groepen Assistentiewoningen/1 groep ouderenwoningen

Wat is de Zorgband Leie en Schelde

3 dagverzorgingscentra

1 poetsdienst via
dienstenchequeonderneming /
1 maaltijddienst aan huis

Wat is de Zorgband Leie en Schelde

- 3 minder mobiele centrales
- 2 klusjesdiensten
- 3 lokale dienstencentra
- 1 Dienst gezinszorg en aanvullende thuiszorg

- Opgestart: 1 januari 2020

Waarvoor staat de Zorgband Leie en Schelde?

Missie/Visie

Samen betaalbare, kwalitatieve en nabije zorg aanbieden zodat iedere inwoner in de regio de nodige ondersteuning krijgt bij het ouder worden.

Samen: bundelen van de krachten

Betaalbaar: zowel voor klanten als voor bestuur

Kwalitatief: continu gericht op verbetering

Nabije zorg: dicht bij de burger

Iedere inwoner: ook met aandacht voor de meest kwetsbare

Nodige ondersteuning: zorgnoden opvangen

Waarvoor staat de Zorgband Leie en Schelde

Zorgband Leie & Schelde

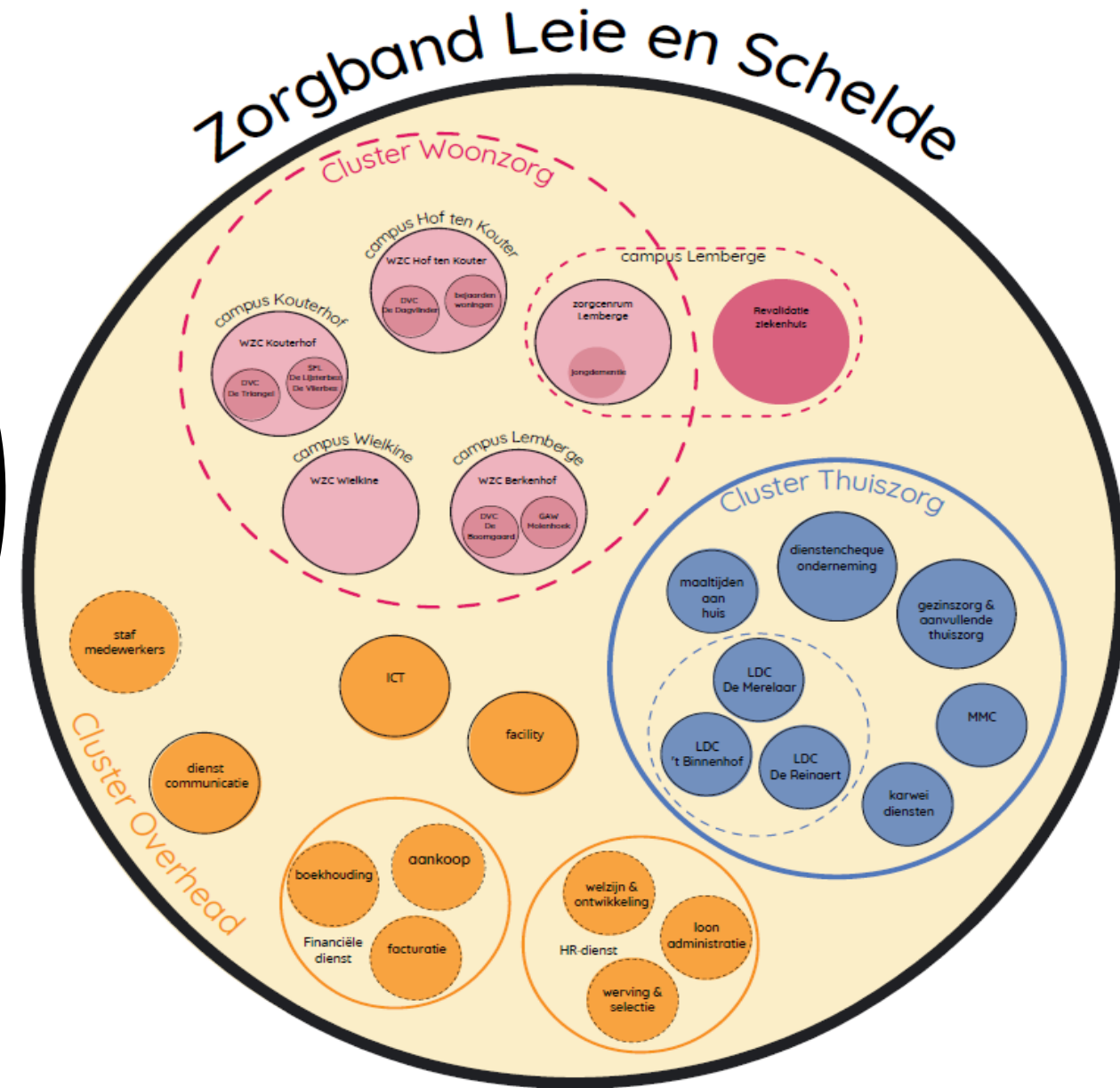
WINNAAR - Woonzorgcentrum van het jaar

Organisatiestructuur

- Vlakke organisatiestructuur met een sterke decentrale werking
- 910 medewerkers
- 78% cluster woonzorg
- 18% cluster thuiszorg
- 4% overhead
- 481 vrijwilligers actief

En dan was er ...

- Kritiek op ouderenzorg
  - Ouderenzorg moet anders
  - Veel ideeën ....
-
- Maar WAT en HOE moet het anders?

Van een zoektocht naar inspiratie

Tot een inspirerende zoektocht

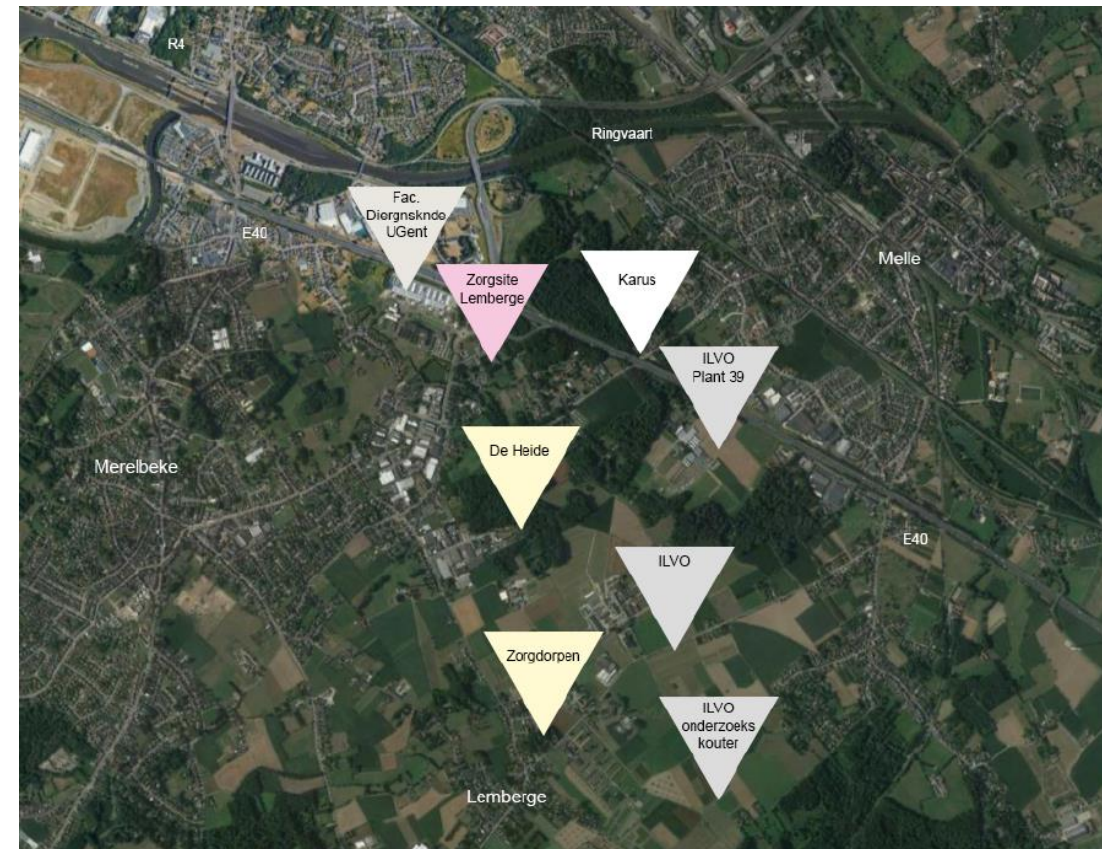
- Brainstorm toekomstgerichte ouderenzorg

<p>Brainstorm LEER LEEF ZORG ZONE Lemberge</p>		<p>27 september 2021</p> <p>aanvang: 18u einde: 21u</p> <p>WZC Berkenhof Kloosterstraat 24a 9820 Merelbeke</p>
		
<p>Brainstorm LEER LEEF ZORG ZONE Lemberge</p>	<p>18u:</p> <p>Verwelkoming Dhr. Egbert Lachaert voorzitter Zorgband Leie en Schelde</p> <p>Alternatieve woonvormen Dhr. Luc Lampaert Kenniscentrum Welzijn Wonen Zorg</p> <p>Toekomstbestendige ouderenzorg Dhr. Tom Braes Zorgstrateeg</p> <p>Healing environment Dhr. Halewijn Lievens NU architecten</p>	
<p>19u: Brainstorm in kleine groepen</p> <p>20u30: Terugkoppeling & vervolgtraject</p>	<p>Graag inschrijven vóór 20 september 2021 brainstorm@zorgband.be 09/272 20 00</p> <p> Hapje en drankje is voorzien</p>	

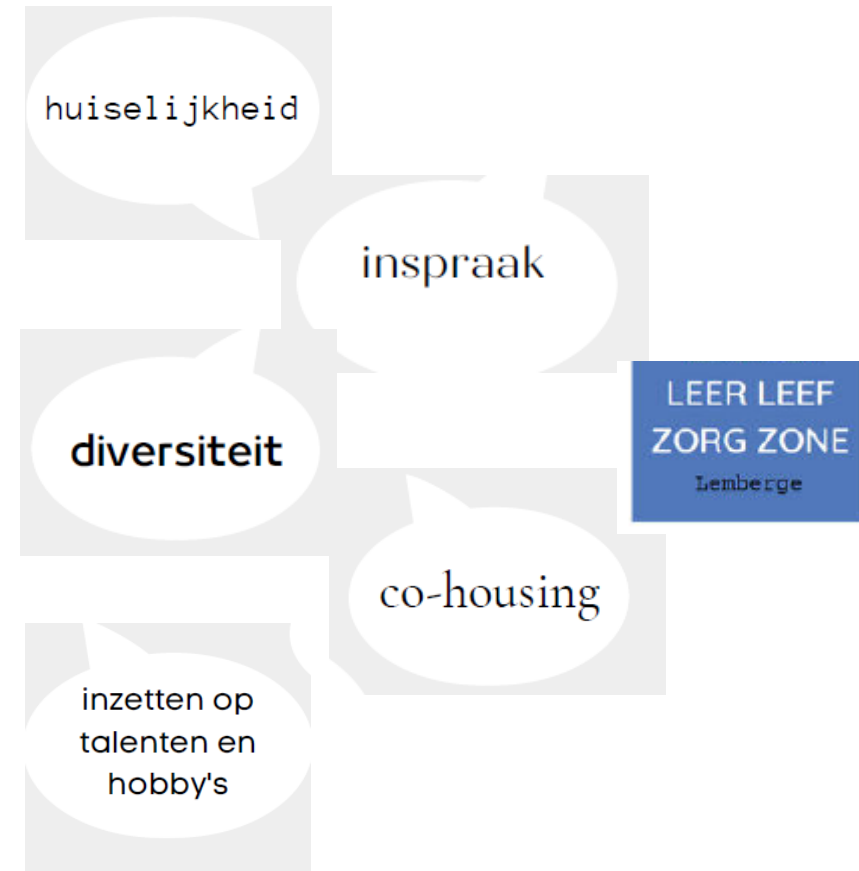
Visie op ouderenzorg

- Kleinschalig, genormaliseerd wonen
  - dicht mogelijke aansluiting bij het normale wonen en leven
- Dorp creëren
  - Aansluiting zoeken met burens en buurt => verbindende elementen creëren om te connecteren
  - In te spelen op de noden en gemeenschappelijke kansen en aanvullingen opzetten

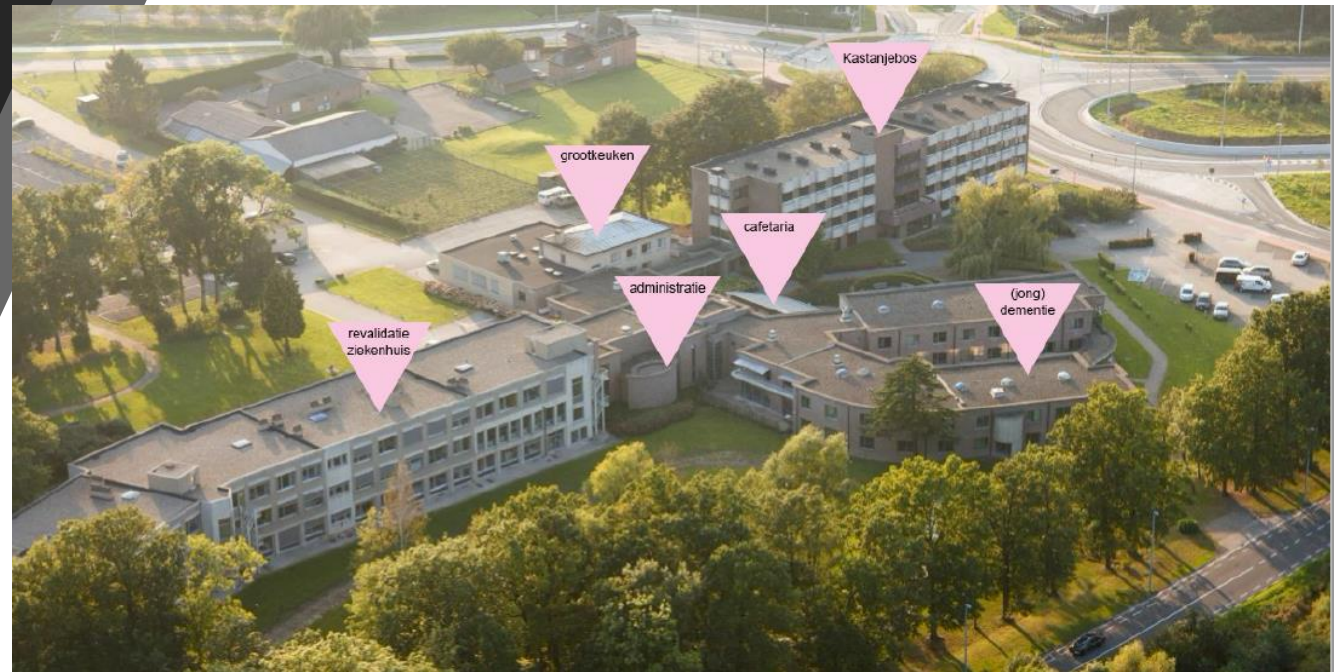
Visie op ouderenzorg

- Minder de nadruk leggen op zorg ⇔ wonen en leven centraal
  - Andere kijk op ouderenzorg: vertrekken van de mogelijkheden van de bewoner en niet zijn beperkingen
  - Bewoners krijgen terug een waardevolle en maatschappelijke identiteit
  - Evolutie naar participatieve en belevingsgerichte zorg
- Campus opentrekken door vermenging met inclusieve functies
  - Onzichtbare zorg
    - Intergenerationele samenwerking
    - Experimentele woonvormen
- Ouderenzorg
  - Aantrekkelijk
  - Catchy, dynamische omgeving om te wonen, leven en werken
- Regelluwe organisatie van zorglandschap
  - Ontschotting tussen woon- en thuiszorg

Masterplan site Lemberge

- Aanleiding: afdeling Kastanjebos
  - Sterk verouderd
  - Voldoet niet meer aan hedendaagse normen
- Toekomstbestendig ouderenzorgverhaal te schrijven
- Sociaal ruimtelijk onderzoek i.s.m. Stadsacademie Gent
  - Sociaal-ruimtelijke kwaliteit van woonzorgomgeving te verhogen

Tijdelijke huisvesting van studenten

Samenwerking met kinderdagverblijf Kikin

Ondertussen trachten we aan de afdeling Dries een invulling te bieden, dewelke aansluit op onze globale visie van een toekomstbestendig ouderenzorgverhaal waarbij de sociaal-ruimtelijke kwaliteit van deze woon-zorgsite wordt verhoogd. Tijdelijk wordt dan ook het kinderdagverblijf Kikin gehuisvest op de afdeling Dries tot uiterlijk opstart van de renovatiewerken. In normale tijden kon hierbij een mooie synergie ontstaan tussen de bewoners en de kinderen. Op vandaag kunnen de bewoners van het zorgcentrum Lemberge genieten van de gezellige drukte op de site en toveren de kinderen een spontane lach op hun gezicht.

Monique geeft Nederlandse les aan Oekraïense vluchtelingen

OOST-VLAANDEREN 09 maart, 2022

Door Rani Cromphout

MERELBEKE – Acht vluchtelingen uit Oekraïne verblijven momenteel in een leegstaande afdeling van Zorgcentrum Lemberge. De Zorgband Leie en Schelde bood de gemeente Merelbeke enkele opvangplaatsen aan.

Experimenten

Bewoners van woonzorgcentrum in Lemberge krijgen inspraak in sollicitatiegesprekken

Randje Stekelenberg

SOCIAAL-RUIMTELIJK ONDERZOEK ZORGSITE LEMBERGE

STAD S
ACADEMIE

UNIVERSITEIT
GENT

ELS
VER
VLOE
SEM

fallow

Griet Roets, Els Vervloesem & Carmen Van
Maercke

DE CONTEXT

DE OPDRACHT

HET WERKPROCES

VERKENNING

DRIE WERKSPOREN

KANSENKAARTEN

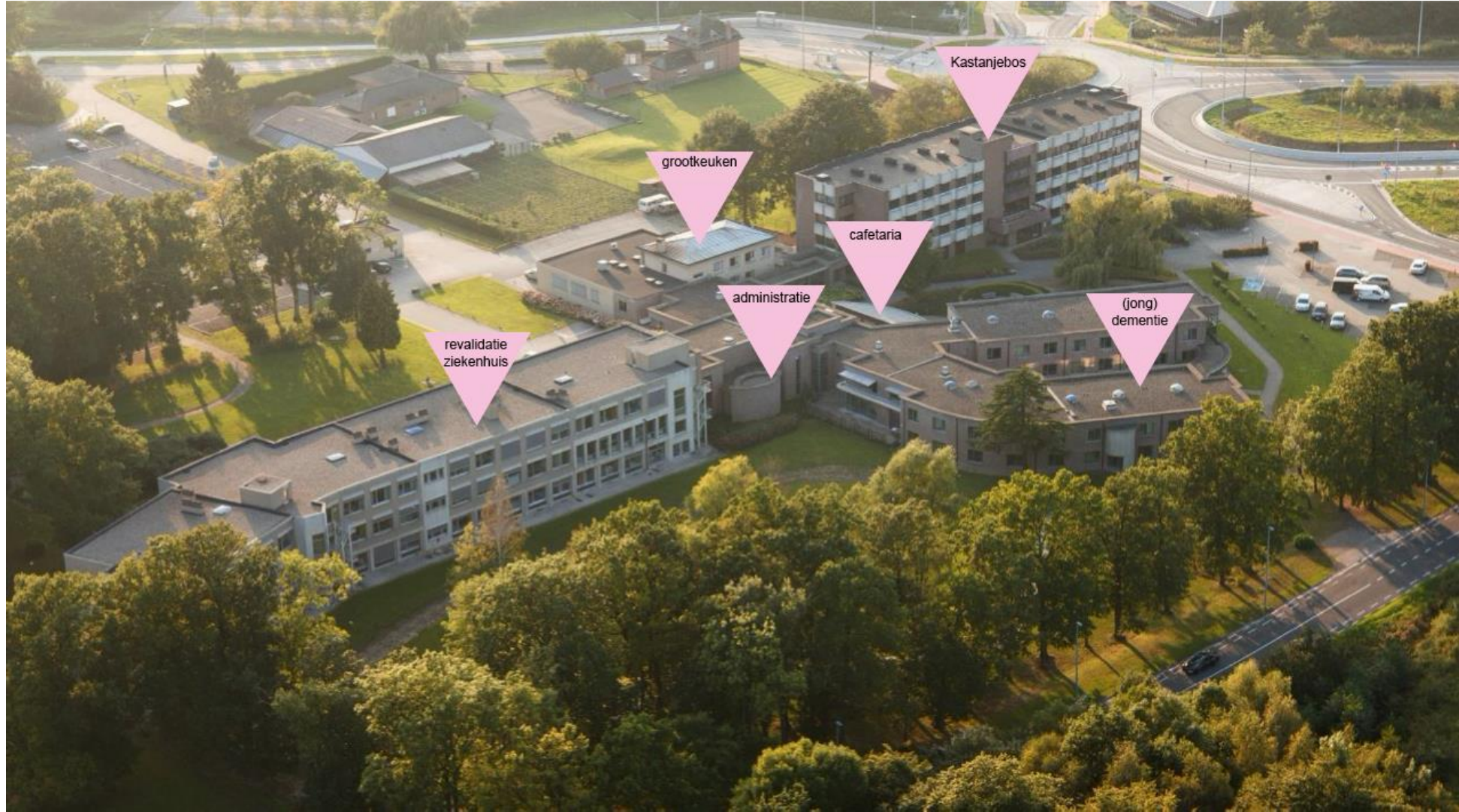
DE CONTEXT

DE CONTEXT

Site Lemberge

- Site Lemberge huisvest verschillende voorzieningen in het segment van de residentiële ouderenzorg
- De directie hecht veel belang aan de vormgeving aan zorgcontinuïteit, bekeken vanuit het perspectief van de ouderen en hun netwerk, en wil niet als 'eindstation' dienst doen maar eerder als een woonzorgsite waar leven in de brouwerij en stad wordt gemaakt.
- De site omvat:
  - een woonzorgcentrum
  - een afdeling voor personen met jongdementie
  - een revalidatieziekenhuis
  - in de nabije toekomst ook ambulante revalidatie.

revalidatie
ziekenhuis

grootkeuken

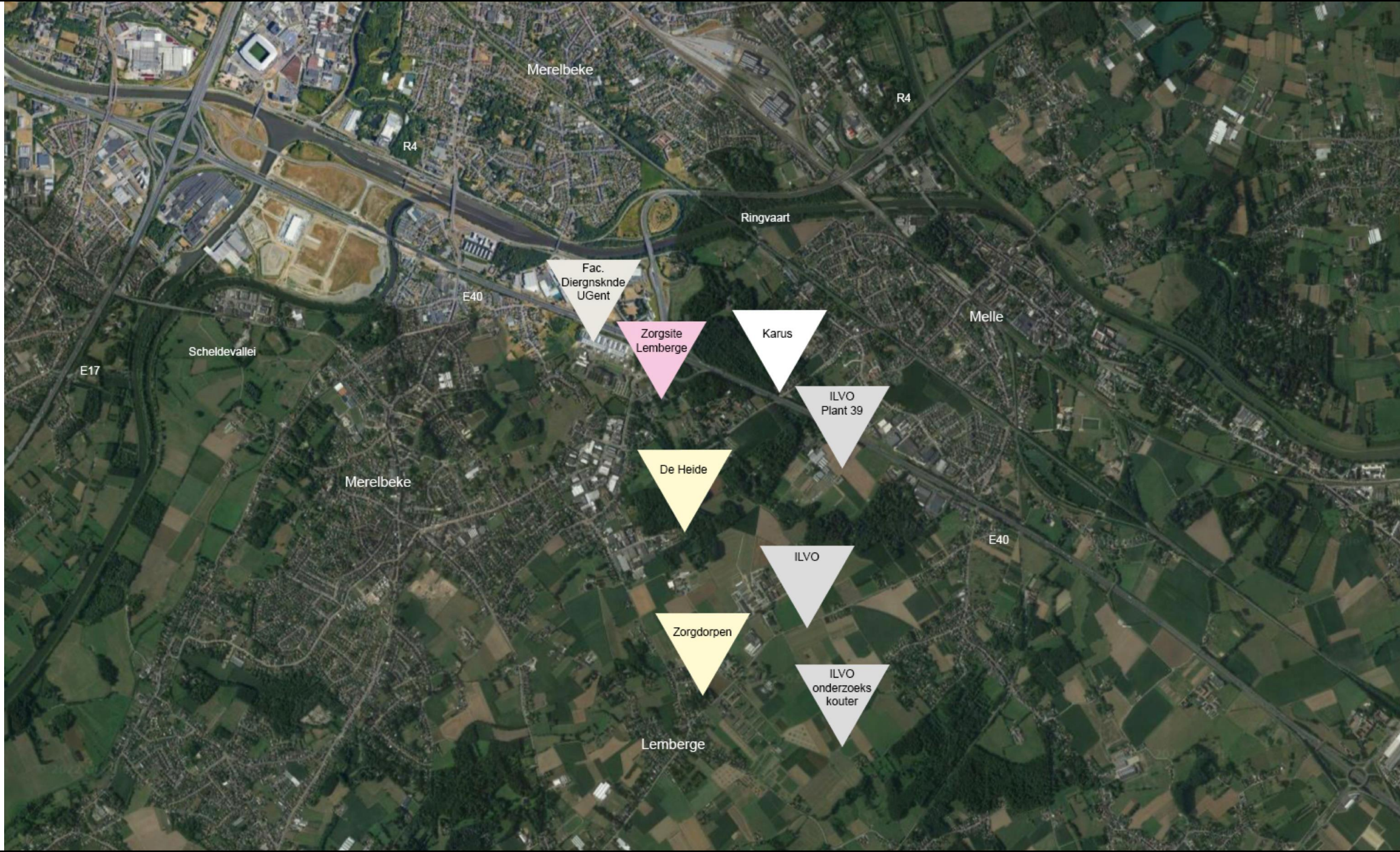
administratie

cafetaria

(jong)
dementie

Kastanjebos

Merelbeke

R4

R4

Ringvaart

E40

Fac.
Diergsknde
UGent

Zorgsite
Lemberge

Karus

Melle

E17

Scheldevallei

ILVO
Plant 39

Merelbeke

De Heide

E40

ILVO

Zorgdorpen

ILVO
onderzoeks
kouter

Lemberge

DE OPDRACHT

DE OPDRACHT

Aanleiding

- een sterk verouderde gebouwenleugel met kleine kamers, die op termijn zal worden afgebroken (afdeling Kastanjebos)
- de ambitie van Zorgband Leie & Schelde om op een toekomstgerichte manier de sociaal-ruimtelijke kwaliteit van de gehele woon-zorgomgeving te verhogen via de ontwikkeling van vernieuwende woonzorgconcepten

Kastanjebos

DE OPDRACHT

Doelstelling

- De ontwikkeling van een participatief concept- en visietraject i.f.v. een complexe sociaal-ruimtelijke opgave, nl. de innovatieve herontwikkeling van een woonzorgcentrum voor de 21ste eeuw
- Dit concept- en visietraject heeft als doel om collectief toe te werken naar een ambitieuze projectdefinitie, die de basis vormt voor de opmaak van een herontwikkelingsplan door een multidisciplinair team van ontwerpers, zorgdeskundigen en andere experts (via Open Oproep of andere formules)
- BIJZONDER OMWILLE VAN:
  - ANDERSOORTIG PROCESTRAJECT:
    - Tijd nemen voor het voortraject (trans- en interdisciplinair)
    - Sociaal-ruimtelijke visievorming
    - Plekgebaseerd werken
    - Geen klassiek masterplan
  - SITE-OVERSTIJGENDE AANPAK
    - Verkenning van samenwerking met de burens

DE OPDRACHT

Doelstelling

EEN DRIELEDIGE OPGAVE

1. Sociaal-ruimtelijk perspectief als hefboom

- verhogen van de sociaal-ruimtelijke kwaliteit van de site en de nabije omgeving
- inzetten op innovatieve woonzorgconcepten
- versterken van de relatie tussen 'binnen en buiten'

2. De kracht van lokale verbindingen

- verder versterken van het lokale ecosysteem waar het zorgcentrum Lemberge deel van uitmaakt
- aanhaken bij zowel formele als informele zorg- en welzijnsvoorzieningen
- zoeken naar kruisbestuivingen met voorzieningen, sociale netwerken, en activiteiten in de nabije omgeving

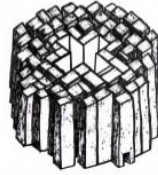
3. Regelluwte en experiment

- ruimte voor innovatie mogelijk maken
- de site Lemberge als testomgeving voor vernieuwing in de zorg
- naast lange termijn herontwikkeling, ook korte termijn acties mogelijk maken

Ruimte voor zorg

Traject

Inhoudelijke reacties of vragen grietraets@ugent.be

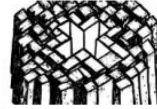
Situering

Internationale en Europese richtlijnen en verdragen bepalen dat overheden een publieke verantwoordelijkheid dragen om mensen die zorg en ondersteuning nodig hebben als volwaardige burgers te laten participeren in het maatschappelijk leven. De-institutionalisering, of de afbouw van instituties, wordt internationaal gekaderd als een belangrijke hefboom om deze doelstelling te realiseren. Op die manier wil men komen tot de substantiële realisatie van de rechten en inclusie voor zorgafhankelijke burgers. De-institutionalisering fungeert daarnaast als een sleutelbegrip in de ontwikkeling van beleid en praktijk in Vlaanderen. Tot slot heeft de-institutionalisering ook een ruimtelijke dimensie en gaat het gepaard met een grootschalige transformatie opgave van de ruimte voor zorg.

[Lees meer](#)

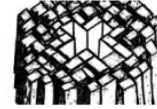

Activiteiten, Onderwijs & Onderzoek

Masterproefatelier Herontwikkeling van woonzorgomgevingen

01/02/2022 - einde academiejaar 2022 - 2023

Masterproefatelier De-institutionalisering van woonzorgomgevingen

01/02/2022 - einde academiejaar 2022 - 2023

Studentententoonstelling atelier Deligny - Museum Dr. Guislain

maandag 31 januari 2022, 12:00
Museum Dr. Guislain, Jozef Guislainstraat 43B, 9000 Gent

Tentoonstelling Circumstances

30 oktober 2021-29 mei 2022
Jozef Guislainstraat 43b, 9000 Gent

#FPFW@watersportbaan

Vanaf academiejaar 2019-2020

Atelierreeks Take Care! (On)zichtbare zorg als sociaal-ruimtelijk vraagstuk

december 2019-oktober 2020
Anspachlaan 65, Brussel

Onderzoeksproject Duurzame stadsontwikkeling in Gent Sint-Pieters: sociaal-ruimtelijke metamorfose van een stationsbuurt

september 2019-juni 2021

Onderzoeksproject Baudelo: sociaal-ruimtelijk onderzoek

juni 2019-maart 2020

Masterproefatelier Herontwikkeling van woonzorgomgevingen

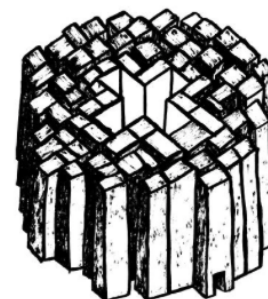
01/02/2022 - einde academiejaar 2022 - 2023

Onderdeel van het traject [Ruimte voor zorg](#)

Docent(en): Els Vervloesem en Griet Roets (coördinatie), Clara De Ruyscher, Stijn Vandevelde, Michiel Dehæene, Sanne Stegen (IDC Gray) ...

Student(en): Bieke Matthijs, Inge Tresignie, Inge Martens, Laurine Bourgonjon

Inhoudelijke reacties of vragen: griet.roets@ugent.be

De centrale vraag in dit masterproefatelier is: "Hoe kunnen we woonzorgomgevingen in de toekomst radicaal herdenken vanuit een sociaal-ruimtelijk perspectief?". Veranderende maatschappelijke opvattingen rond hoe we vandaag zorg een plaats geven in onze samenleving, in combinatie met een verouder(en)d zorgpatrimonium stelt ons voor fundamentele en concrete uitdagingen. Wat als we woonzorgomgevingen in de toekomst niet langer zien als enclaves in de stad of stadsrand waar mensen afgezonderd worden van de samenleving? Wat als we niet langer zouden vertrekken vanuit afgebakende 'doelgroepen' maar vanuit een diversiteit van burgers (inclusief ouderen, studenten, zorgprofessionals, etc.) bij het inbedden van zorg en ondersteuning in inclusieve woonzorgomgevingen?

In dit masterproefatelier staat de concrete case [Zorgsite Lemberge](#) centraal. Op vraag van [Zorgband Leie en Schelde](#) start vanaf begin 2022

HET WERKPROCES

HET WERKPROCES

januari 2022 > juni 2023

STAP 1: Verkennen

vanaf januari 2022

- > reeks van verkennende gesprekken met de buurt en de burens
- > opstart masterproefatelier

STAP 2: Inspireren

vanaf april

- > inspiratiesessies: 3 werksporen

STAP 3: Onderzoeken

vanaf juli

- > veldwerk en omgevingsanalyse
- > masterproefonderzoek ingebed in het interdisciplinair masterproefatelier

STAP 4: Verbeelden

vanaf januari 2023

- > verbeelding van mogelijke toekomstscenario's

STAP 5: Masterproefatelier

vanaf januari 2023

- > verdere uitwerking en afwerking masterproefonderzoek

STAP 6: Slotworkshop en ambitienota

vanaf maart 2023

- > slotworkshop
- > opmaak van een ambitienota i.f.v. de opmaak van een projectdefinitie

HET WERKPROCES

Met wie?

Kernteam

- Githa Praet (Algemeen directeur Zorgband Leie en Schelde)
- Marleen Paelinck (Kwaliteitscoördinator Zorgband Leie en Schelde)
- Gert-Jan Andries (directeur woonzorgcentrum Merelbeke)
- Griet Roets (UGent, Stadsacademie, sociaal werk en sociale pedagogiek, zorg en ruimte)
- Els Vervloesem (architect-stedenbouwkundige, zorg en ruimte)
- Carmen Van Maercke (architect-stedenbouwkundige, Fallow)

Masterproefatelier

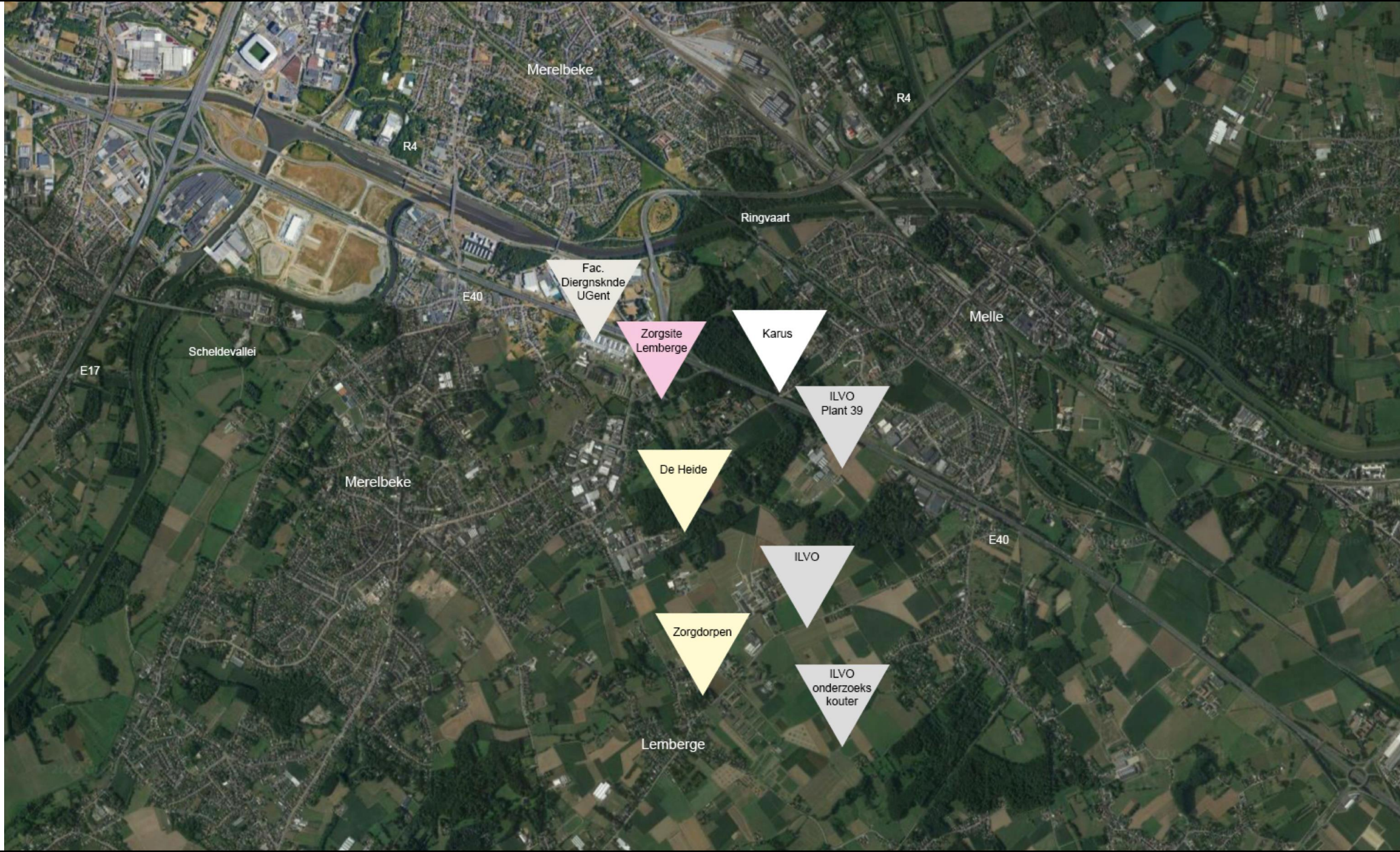
- Masterstudenten sociaal-ruimtelijk sociaal werk
- Masterproefstudenten interdisciplinair masterproefatelier Stadsacademie, traject 'Ruimte voor Zorg'

Klankbordgroep

- Pascal De Decker (KULeuven, stedenbouw en sociologie)
- Stijn Vandevelde (UGent, orthopedagogiek)
- Maarten Van Den Driessche (UGent, architectuur en stedenbouw)
- Michiel Dehaene (UGent, architectuur en stedenbouw)
- Stijn De Vleeschouwer (Team Vlaams Bouwmeester)
- Sarah Willems (UGent, eerstelijnsgezondheidszorg)
- Piet Bracke (UGent, sociologie)

VERKENNING

Merelbeke

R4

R4

Ringvaart

E40

Fac.
Diergsknde
UGent

Zorgsite
Lemberge

Karus

Melle

ILVO
Plant 39

E17

Scheldevallei

Merelbeke

De Heide

E40

ILVO

Zorgdorpen

ILVO
onderzoeks
kouter

Lemberge

VERKENNING

Enkele impressies - site Lemberge

1. Een grotendeels monofunctionele zorgsite

- woonzorgcentrum, revalidatieziekenhuis, centrum voor (jong)dementie
- beperkte relatie met de buitenomgeving

2. Grote nood aan afbraak van de afdeling Kastanjebos: basiscomfort ontbreekt

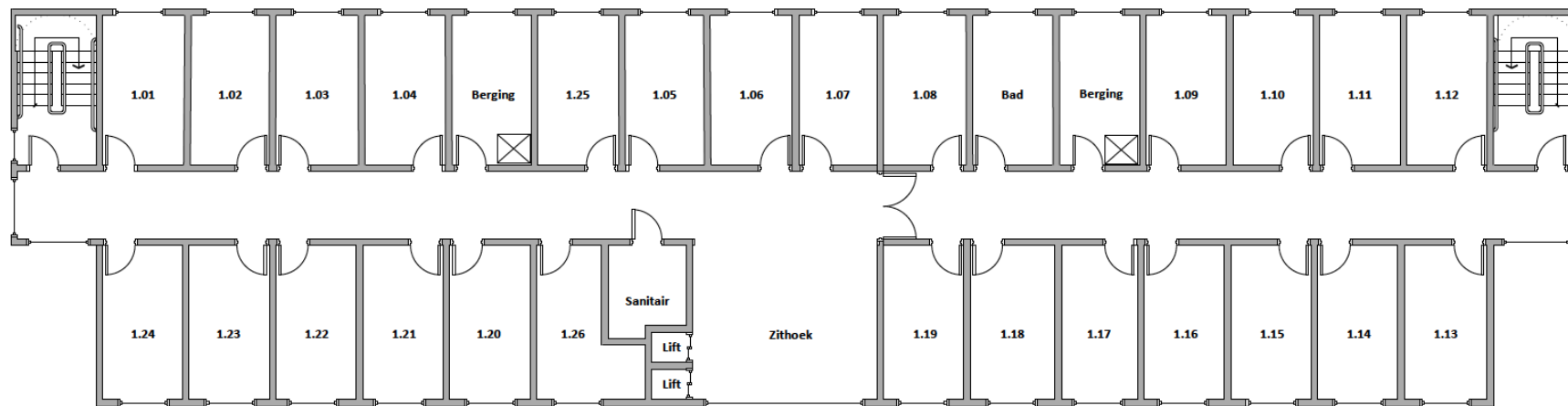
- ziekenhuismodel: lange gang met kamers
- één collectieve badkamer per vloer (naast lavabo op de kamer)
- bouwfysisch verouderd

3. Collectieve voorzieningen zijn aanwezig, maar hebben een eerder 'klinisch' of 'functioneel' karakter

- keuken, cafeteria, refter, kapper, ...

4. Naast private ruimte zijn er gedeelde ruimtes aanwezig, maar er is slechts beperkte ruimte voor spontane toe-eigening van plekken voor bewoners, personeel, informeel netwerk, en buurt

- klassiek model van leefgroepen
- avondeten in collectieve refter (voor ouderen die voldoende mobiel zijn)
- uitzondering of illustratie van de nood aan 'tussenruimte': rookhoekjes

Afbraak van de vleugel Kastanjebos

Ziekenhuismodel - 24 kamers op één gang - één gedeelde badkamer - één gedeelde zithoek

Geschiedenis - sanatorium Lemberge (interieur) - 1939

Bron: Beeldbank Merelbeke

VERKENNING

Enkele impressies - site Lemberge

5. De relatie met de buitenomgeving is beperkt: 'kijkgroen'

- beperkte mogelijkheid om veilig naar buiten te gaan, centrum voor (jong)dementie
- connecties met de omliggende open ruimte

6. Vernieuwende visie op de organisatie: Tubbe

- Met Tubbe wil men van woonzorgcentra aantrekkelijke plaatsen wil maken, waar het goed wonen en werken is.
- Een relatiegerichte en veilige zorg is het doel, met veel inspraak van alle betrokkenen.
- Praktijkvoorbeeld: betrekken van bewoners bij sollicitatiegesprekken

7. Beloftevolle experimenten met tijdelijk gebruik, mogelijks transformeren naar structurele functies

- kinderopvang
- opvang van Oekraïense vluchtelingen
- tijdelijke huisvesting van studenten in het kader van een onderzoeksproject
- praktijkvoorbeelden van uitwisseling tussen bewoners en tijdelijke gebruikers: taalles van bewoner zorgcentrum aan Oekraïense vluchtelingen, 'klein ontmoeten' tussen de ouderen en de kinderen (beperkt omwille van corona),...

Tubbe-model: organisatie en beheermodel (afkomstig uit Zweden)

gericht op de creatie van een aantrekkelijke, aanname en functionele plek: voor personeel, directie, bewoners, hun families en netwerk

9 maart 2022 - 16:47

Eerste Oekraïense vluchtelingen in woonzorgcentrum Lemberge

De opvang van vluchtelingen uit Oekraïne begint nu ook bij ons echt op gang te komen. Dat gebeurt bij mensen thuis, of in hotels, maar in Merelbeke zet ook woonzorgcentrum Lemberge z'n deuren open. Daar verblijven sinds vrijdagavond 8 Oekraïeners, waaronder de 23-jarige Mariia en haar dochtertje Maiia.

Tijdelijk wonen en verblijven

opvang van Oekraïense vluchtelingen

VERKENNING

Enkele impressies - site Lemberge en omgeving

1. Knooppunt met grootschalige voorzieningen: een lappendeken van afzonderlijke werelden met beperkte samenhang

- campussen, bedrijfs- en industrieterreinen, kasteeldomeinen
- E40 en R4: harde breuklijnen in het landschap, fragmentatie van de open ruimte, negatieve impact op de omgeving (geluid, fijn stof)
- een perifeer karakter: weinig samenhang en beperkte gedeelde voorzieningen

2. Zeer verschillende (ook botsende) opvattingen rond zorg anno 21ste eeuw

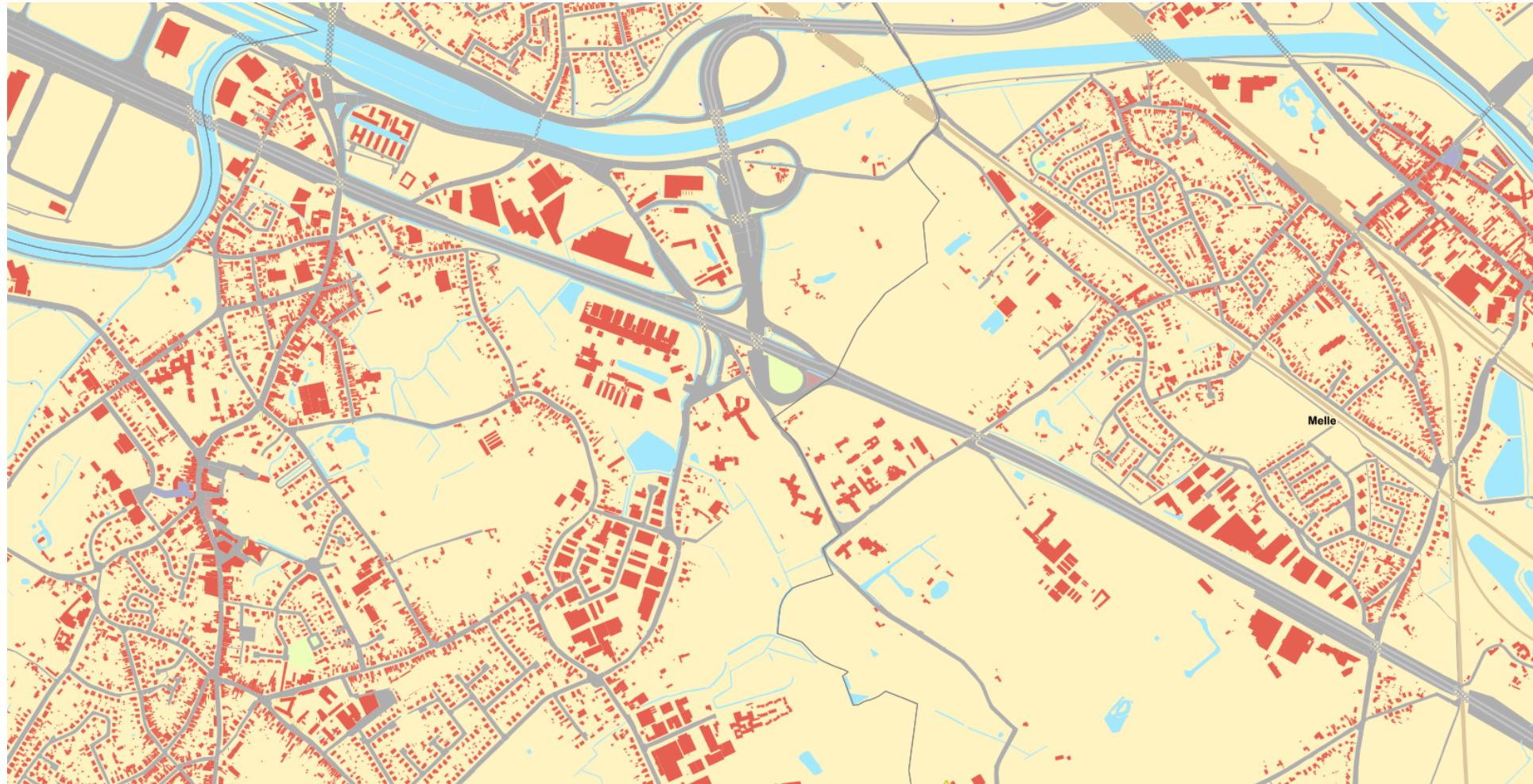
- nabijheid van verschillende zorgvoorzieningen
- verschil in visie op burgerschap, de-institutionalisering, vermaatschappelijking van de zorg

3. Nood aan collectieve voorzieningen, dienstverlening en ruimte voor ontmoeting

- monofunctioneel karakter typeert ook de omliggende sites
- terugkerende vraag naar kinderopvang
- vraag naar een toegankelijke en 'gezellige' brasserie of cafetaria (>< refter of kantine)
- beperkte 'dagelijkse' voorzieningen en diensten: boodschappen doen, sporten, ontspannen, etc.

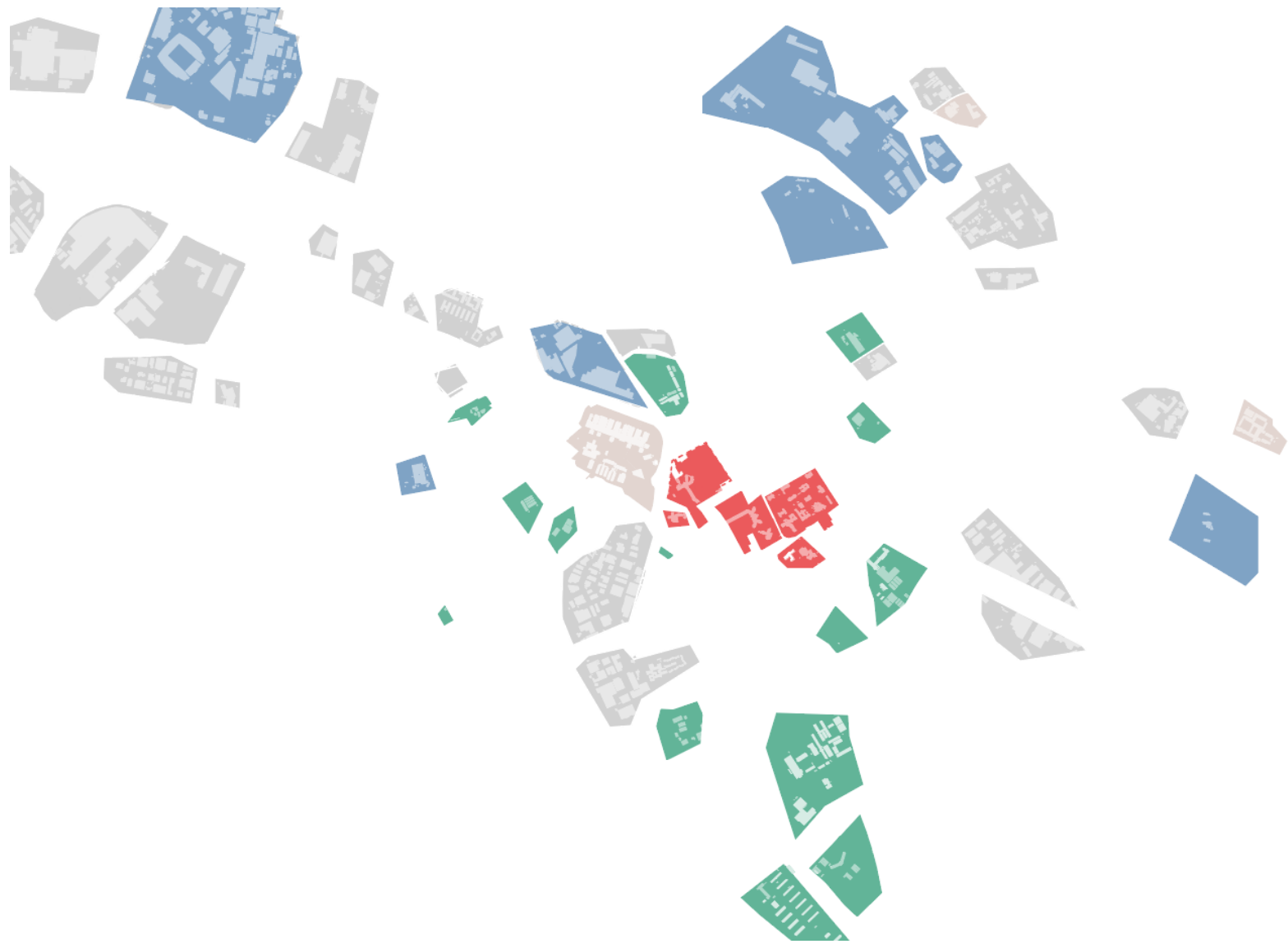
4. Sterke autogerichtheid: veel asfalt en beton

- parking, parking, parking
- nood aan ontharding

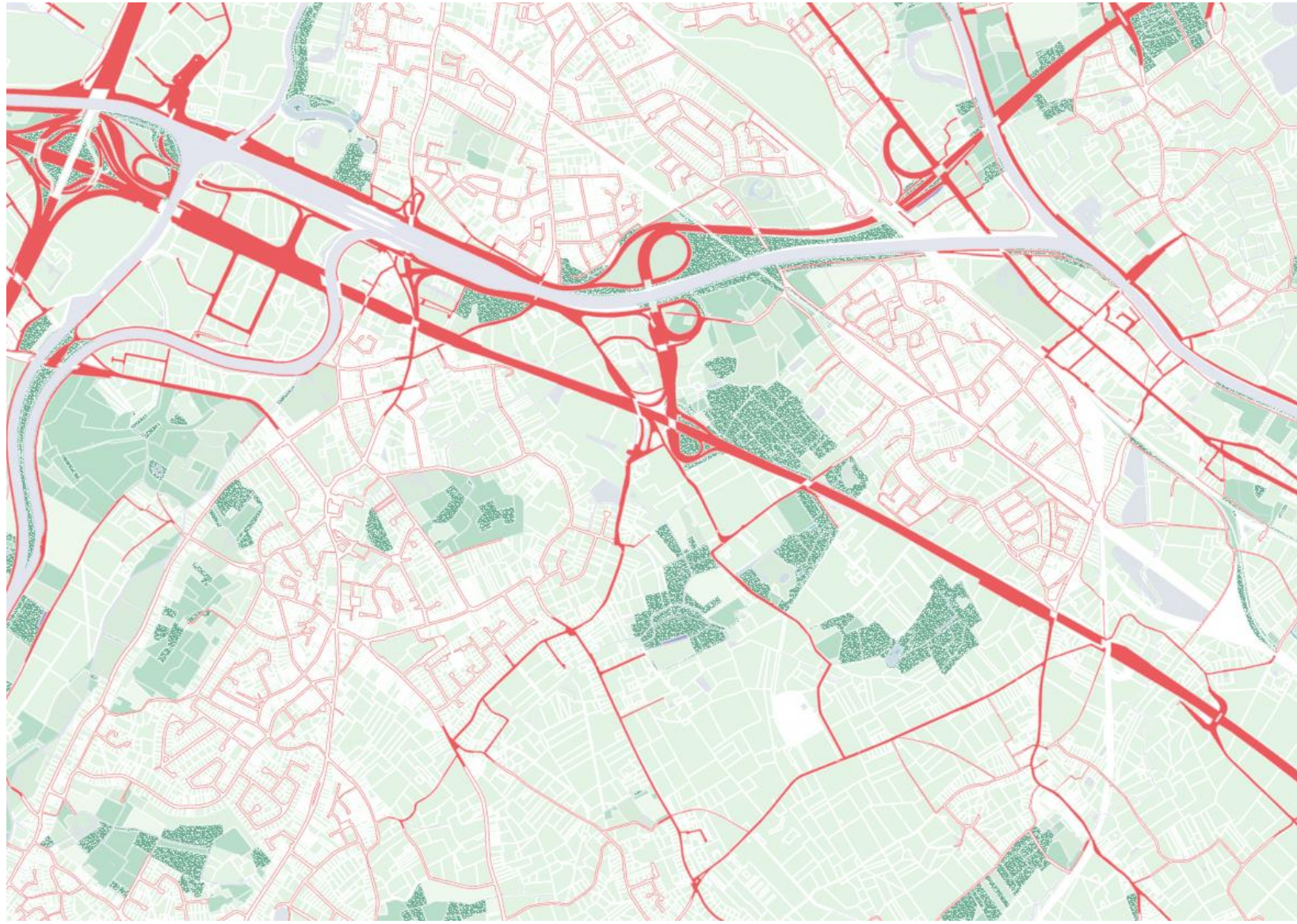
Knooppunt met diverse voorzieningen

Kansen voor een ruimere gebiedsvisie en buurtverweving (sociaal-ruimtelijk)

Lappendeken van afzonderlijke eilanden

Dominantie van de auto

VERKENNING

Enkele impressies - site Lemberge en omgeving

5. Landschappelijke structuren (natuur, water, landbouw) als bindmiddel?

- weidsheid, veel open en groene ruimte
- toegankelijkheid is opvallend: beperkte afsluitingen, informeel gebruik van campussen

6. Duurzaam energiebeheer

- verschillende vernieuwende initiatieven en ideeën in de omgeving (ILVO)
- potentieel van de beschikbare open ruimte > duurzame energie (bv. warmtenet, biomassastromen,...)
- potentieel van gedeelde zonne-energie
- complementair vastgoedgebruik

Zeer waardevolle boscluster

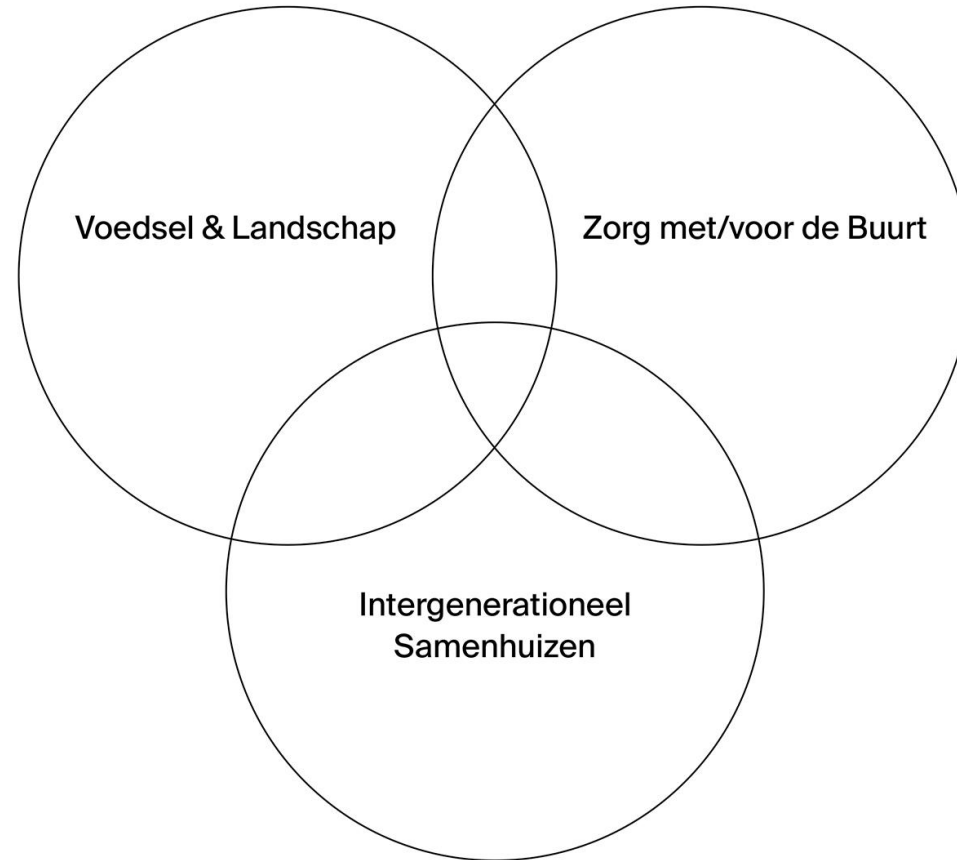

Site langs valleistructuur

DRIE WERKSPOREN

DRIE INSPIRATIEDAGEN

DRIE WERKSPOREN

WERKSPOREN

Voedsel, landschap en duurzame energie

Pistes

- Lokale landbouw
- Korte keten
- Community kitchen
- Gezond voedsel
- Samen koken
- Samen tuinieren
- Vergroening
- Natuur en landschap
- ...

Praktijkvoorbeelden

- Ziekenhuis Zeno - Knokke
- Curando - Beernem
- Villa Ooievaar - Wondelgem
- Community kitchen
- ...

Interessante burens

- ILVO
- UGent, Faculteit Diergeneeskunde
- De Roskamhoeve
- ...

Het AZ Zeno in Knokke teelt alle groenten die het serveert zelf, samen met een bioboer. 'We verwerken die ook allemaal zelf', zegt chef catering Pieter De Smet (rechts). © WOUTER VAN VOOREN

Op het ziekenhuismenu: limousin met venkelpesto

Het **Knokse ziekenhuis AZ Zeno** pioniert met voeding als onderdeel van therapie. 'Met voeding bereik je soms meer dan met medicatie.' De aanpak dient nu als voorbeeld voor nieuw Vlaams onderzoek naar de mogelijkheden van gepersonaliseerde voeding. Een blik in de potten.

zetten. Om zo veel mogelijk voedingswaarde en smaak te behouden, maar ook om perfect te weten hoelang we iets kunnen bewaren, tot weken ver. Zo bouwen we een bibliotheek op waarmee we menu's samenstellen. Dat laat toe om te variëren, maar ook mensen te laten kiezen. Als iemand eens iets anders wil, kan dat: we kijken wat we hebben.'

Minstens even belangrijk als wat en hoe gekookt wordt, is de volgende stap: wie wat krijgt. Voedingswetenschappers weten al langer dat wat iemand eet bepalend kan zijn voor de gezondheid. Alleen wordt dat te weinig toegepast, gelooft De Smet. 'Er is een kloof tussen de theorie en de praktijk. We weten allemaal dat darmen een cruciaal orgaan zijn. Toch gebeurt het dat iemand na een zware operatie en drie dagen infuusvoeding prompt een bord stooft vlees met frieten krijgt, omdat dat het menu van de dag is. Elke gastro-enteroloog zal je vertellen dat je op dat moment beter de darmen rustig op gang laat komen. Alleen gebeurt dat overig met de keuken niet.'

Dankzij hightechmachines kunnen we het kookproces op het juiste moment stoppen: om zo veel mogelijk voedingswaarde en smaak te behouden, en om perfect te weten hoelang we iets kunnen bewaren.

Pieter De Smet
Chef catering AZ Zeno

Het idee: eten als hefboom voor het gezingsproces, maar ook als onderdeel van de gezondheidszorg. 'Sarcopenie, een verlies aan spiermassa en spierkracht, is een groot probleem bij oudere mensen. Daardoor vallen ze meer en hebben ze meer koud. Vaak wordt dat opgelost door mensen eiwitpreparaten te geven. Maar iemand van 85 jaar die 's morgens een eiwitrijk preparaat drinkt, verliest zijn eetlust en dan riskeer je ondervoeding. Wij pakken dat anders aan. Samen met onze geriater zoeken we oplossingen met gewone voeding. Studies tonen aan dat een gezond darmmicrobiom essentieel is voor een gezonde aanvoer van eiwitten en energie. En uit onderzoek samen met wetenschappers weten we dat het magnesium in het loof van bepaalde groenten daartoe kan bijdragen.' 'Op ons veld kweken we veel venkel. Als je dat koopt in de supermarkt, koop je al-

'Vlaanderen kan voortrekkersrol spelen in voedingswetenschap'

In vergelijking met andere disciplines staat de voedingswetenschap nog in de kinderschoenen, maar de interesse in gepersonaliseerde voeding groeit. Het nieuwe Vlaamse open innovatiecentrum NuHCas, een initiatief van de speerpuntcluster Flanders' Food, het kenniscentrum ILVO, de hogeschool Vives, POM West-Vlaanderen en TUA West, speelt daarop in: in eerste instantie met onderzoek naar voeding als medische therapie, in tweede instantie naar preventie om mensen langer gezond te houden. Die expertise moet helpen bij de aanpak van problemen door vergrijzing of obesitas, of bij chronische aandoeningen als parkinson of diabetes. 'De markt van gepersonaliseerde voeding breidt snel uit en Vlaanderen kan internationaal een voortrekkersrol spelen', klinkt het. Dat moet kansen bieden voor de Vlaamse voedingsindustrie: van fabrikanten van grondstoffen, de verwerkingsindustrie, cateringbedrijven, verpakkingsproducenten tot machinebouwers en technologiebedrijven.

factuur, benadrukt De Smet. 'Het is niet omdat het hier Knokke is, dat dat kan. Onze tarieven zijn aan de lage kant. We zijn er niet alleen voor de *rich and famous*.' Enerzijds drukt hij de kosten zo veel mogelijk door rechtstreeks aan te kopen bij leveranciers, door lokale aanvoer en door het afval in de keten fors te beperken. Omdat de keuken ook kookt voor de ouderenzorgcentra van De Lindeboom en de kinderdagverblijven van De Duihuisjes in de buurt, boekt ze schaalvoordelen. 'Een kriebieke succesfactor.'

De keuken is een zware verliespost, ja. Maar dat compenseren we door elders te besparen. Niet op onze zorg.

Ziekenhuis Zeno - Knokke

zorg + gezond voedsel + lokale landbouw + therapie en gemeenschapsvorming

ILVO en Curando werken samen rond kleinschalige machines voor de lokale verwerking van voedsel

Actueel | Online 10/03/2021 10:00

Zorggroep Curando werkt op de site van het kasteeldomein Patershof in Beernem een project met ILVO uit. Daar onderzoekt ILVO hoe kleinschalige machines voor de lokale verwerking van voedsel kunnen worden ingezet.

Curando + ILVO

zorg + gezond voedsel + lokale verwerking van voedsel + lokale economie + lokale boeren

WERKSPOREN

Inspiratiedag 1 - Voedsel, landschap en duurzame energie

WERKSPOREN

Zorgen met/voor de buurt

Pistes

- Inclusieve zorg
- Buurt- en burenenrelaties
- Burgerschap
- Ruimte voor ontmoeting
- 'Koude' en 'warme' solidariteit
- Zorgzame woonomgevingen
- Buurtvoorzieningen
- ...

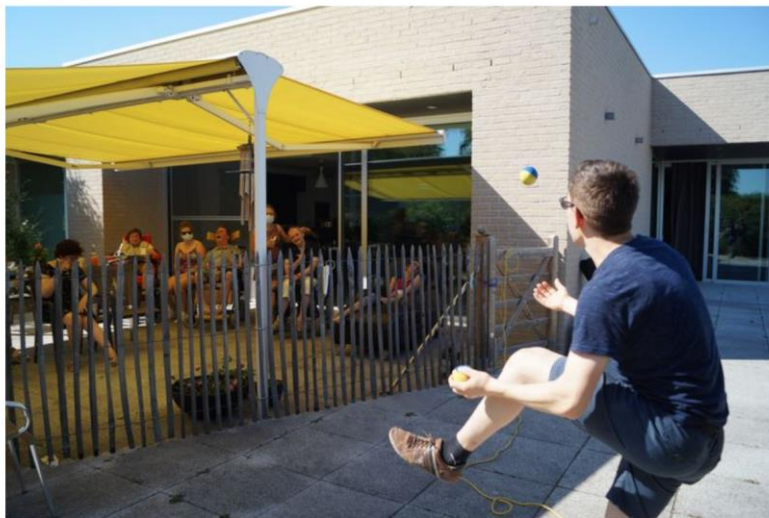
Praktijkvoorbeelden

- 't Venster - Izegem
- IJburg - Amsterdam
- Guislain - Gent
- ...

Interessante burenen

- De Heide
- UGent, Faculteit Diergeneeskunde
- Karus
- Lokale bedrijven en ondernemers
- ...

Buurtbewoner Niels Buyse jongleert voor de bewoners van 't Venster. © Sam Vanacker

't Venster strikt creatieve buren voor 'coronaparty' in openlucht

Ondanks de coronamaatregelen is de Dag van de Buren in 't Venster in Emelgem niet onopgemerkt voorbijgegaan. Het centrum voor personen met een niet-aangeboren hersenaandoening zocht en vond creatief talent in eigen buurt. Buren Niels Buyse en Roel Vandommele kwamen er - op een veilige afstand van de bewoners - hun kunsten tonen.

Sam Vanacker 30-05-20, 18:12 Laatste update: 01-06-20, 13:37

't Venster - Izegem

gespecialiseerd in de zorg en ondersteuning voor volwassenen met een niet-aangeboren hersenletsel (NAH)

Case IJburg

Arnold Reijndorp - Faculteit der Maatschappij- en Gedragwetenschappen, Universiteit Amsterdam

WERKSPOREN

Inspiratiedag 2 - Zorgen met/voor de buurt

WERKSPOREN

Intergenerationeel samenhuizen

Pistes

- Vernieuwende zorgwoonvormen
- Tijdelijke woonvormen
- Flexwonen
- Intergenerationaliteit
- ...

Praktijkvoorbeelden

- IGLO - Linkeroever, Antwerpen
- Woonzorgcentrum Amphore, Wingene
- De Drie Platanen, Brugge
- ...

Interessante burens

- UGent, Faculteit Diergeneeskunde
- ILVO
- De Heide
- ...

Ouderen + kinderen > UK's first intergenerational care home

Intergenerationeel project Linkeroever, Antwerpen

Wat is Flexwonen?

Voor veel mensen is de plek waar zij wonen geen 'lifetime experience' meer. Omdat hun leven zich op steeds verschillende plekken afspeelt, al dan niet door eigen keuzes. Flexwonen is een normaal verschijnsel voor zo'n anderhalf miljoen huishoudens, maar de woningmarkt is er nog niet aan gewend. Het Expertisecentrum Flexwonen helpt. [Lees verder >](#)

Nieuwsberichten

Tien inspirerende voorbeelden van goede huisvesting voor arbeidsmigranten: 'We merken er niets van'

Litgelicht

Column Wim Reedijk

Het is natuurlijk goed om als land na te denken over wat voor economie je wilt en of er geen grens [Lees meer >](#)

Agenda

Congres Arbeidsmigranten 'Twee Jaar na Roemer en dan...?'
donderdag 12 mei 2022

[Volledige agenda >](#)

Praktijkvoorbeelden

Hier vindt u een overzicht van alle projecten voor flexwonen in Nederland.

Matchingsplatform spoedzoekers

U zoekt snel huisvesting...? Op [123flexwonen.nl](#) vindt u een overzicht van tijdelijke huisvesting in Nederland. Ga nu naar [123flexwonen](#)

Flexwonen - Nederland

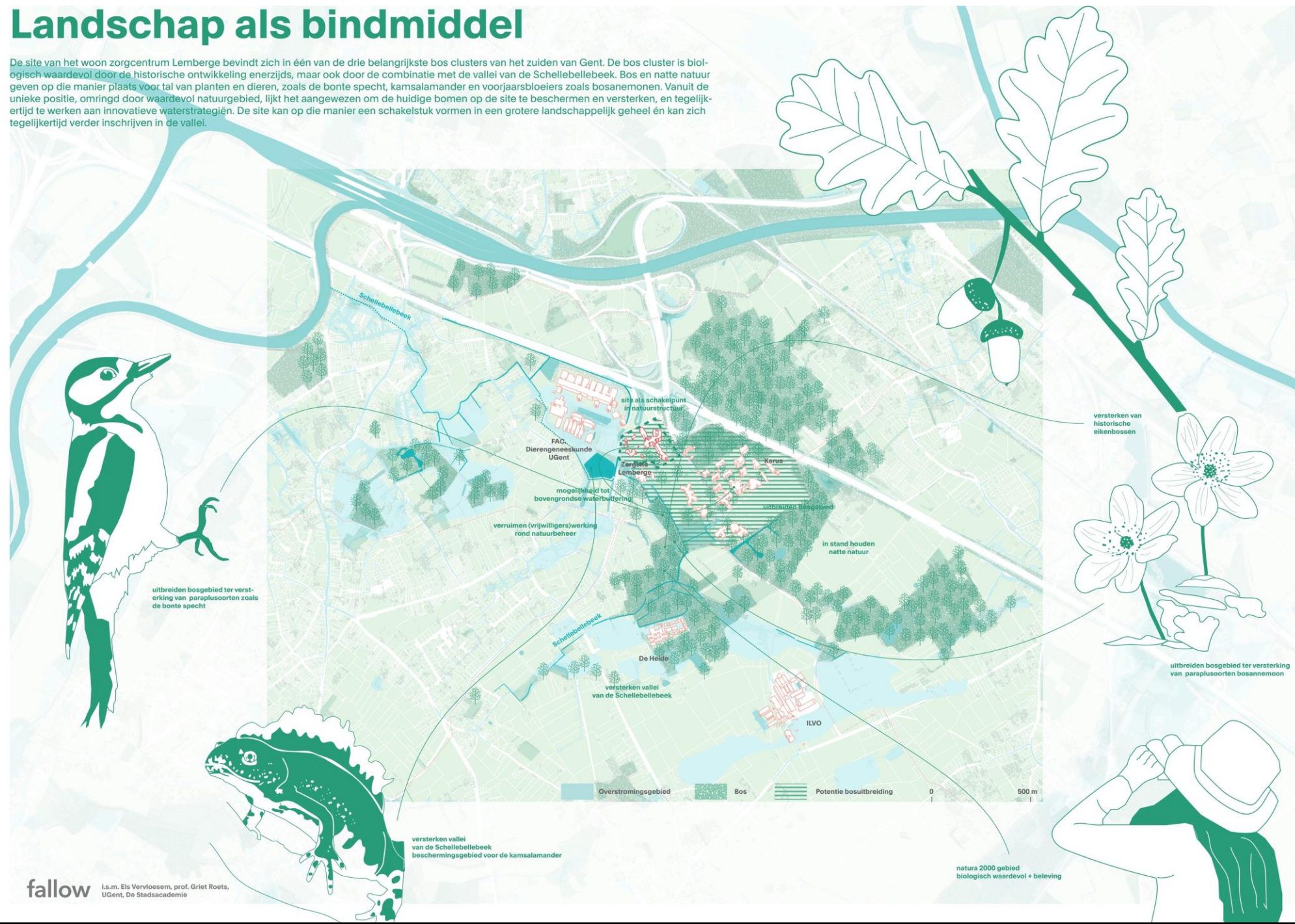
wooninfrastructuur voor diverse vormen van 'tijdelijk' of 'flexibel' wonen

KANSENKAARTEN

Landschap als bindmiddel

De site van het woon zorgcentrum Lemberge bevindt zich in één van de drie belangrijkste bos clusters van het zuiden van Gent. De bos cluster is biologisch waardevol door de historische ontwikkeling enerzijds, maar ook door de combinatie met de vallei van de Schellebellebeek. Bos en natte natuur geven op die manier plaats voor tal van planten en dieren, zoals de bonte specht, kamsalamander en voorjaarsbloeiers zoals bosanemone. Vanuit de unieke positie, omringd door waardevol natuurgebied, lijkt het aangewezen om de huidige bomen op de site te beschermen en versterken, en tegelijkertijd te werken aan innovatieve waterstrategieën. De site kan op die manier een schakelstuk vormen in een grotere landschappelijk geheel én kan zich tegelijkertijd verder inschrijven in de vallei.

Voedsel werkt helend

Een gezond lichaam en geest start bij gezonde voeding. In Lemberge zijn er tal van kansen om daar verder op in te zetten. De positie aan de rand van het stedelijk weefsel en het landbouwlandschap bieden opportuniteiten om verschillende partnerschappen op te zetten, gaande van lokale boeren, onderzoeksinstituten zoals ILVO en de faculteit dierengeneeskunde, etc. Ook onverwachte partijen zoals bakkers en brouwers komen in het vizier voor het maken en/of verwerken van brood. Kiezen voor een lokale voedselstrategie, betekent ook mogelijkheden om de dagelijkse menukaart en keukens te herdenken. Deze kan een centraal punt vormen in het gebouw waar af en toe workshops gehouden worden. Ook kan de keuken een belangrijke rol beginnen spelen in de voedselvoorziening van ook andere instellingen van Zorgband, zoals die in Laarne of Destelbergen. Verder zijn er kansen om sterker in te zetten op beleving van het landbouwlandschap en het telen van voedsel. Een gemeenschappelijke moestuin, paarden, kippen, etc. kunnen hier aan bijdragen.

'We willen geen hippotherapie, maar een paard.'

'Het geluid van kippen en een haan horen'

'De geur van hooi doet mensen opfeuren'

herkenbaar voedsel

koken met lokale ingrediënten voor WZC Lemberge, maar ook de zorgvoorzieningen van Zorgband in de ruimere omgeving

broodkorsten als grondstof voor bier

kringlopen sluiten - samenwerkingen aangaan met lokale actoren zoals bierbrouwers voor de restanten van het brood

samenwerkingen aangaan met lokale landbouwers het opzetten van een CSA samen tuinieren

Zorgen met en voor de buurt

Als we in de ruime omgeving van de site kijken, zien we dat er heel veel verschillende instellingen en organisaties aanwezig zijn zoals Karus, WZC De Heide, Zorgdorpen, Faculteit Dierengeneeskunde, etc. Vandaag worstelen zij vaak met gelijkaardige vraagstukken, zoals renovatie, huisvesting, toevoegen van functies zoals cafetaria, kinderopvang, etc. Toch denkt iedere partij daarbij vaak uitsluitend vanuit zijn of haar 'eiland'. De grote overeenkomst naar vraag van bepaalde functies biedt echter kansen om de krachten te bundelen en bepaalde functies maar één keer én centraal toe te voegen. Het openstellen en delen van deze programma's maakt connecties met elkaar en met de nabije omgeving. Het archipel aan verschillende functies kan zich op die manier beter verankeren aan de lokale context. De ontwikkeling van de site van het WZC Lemberge kan daarbij een cruciale en centrale rol spelen.

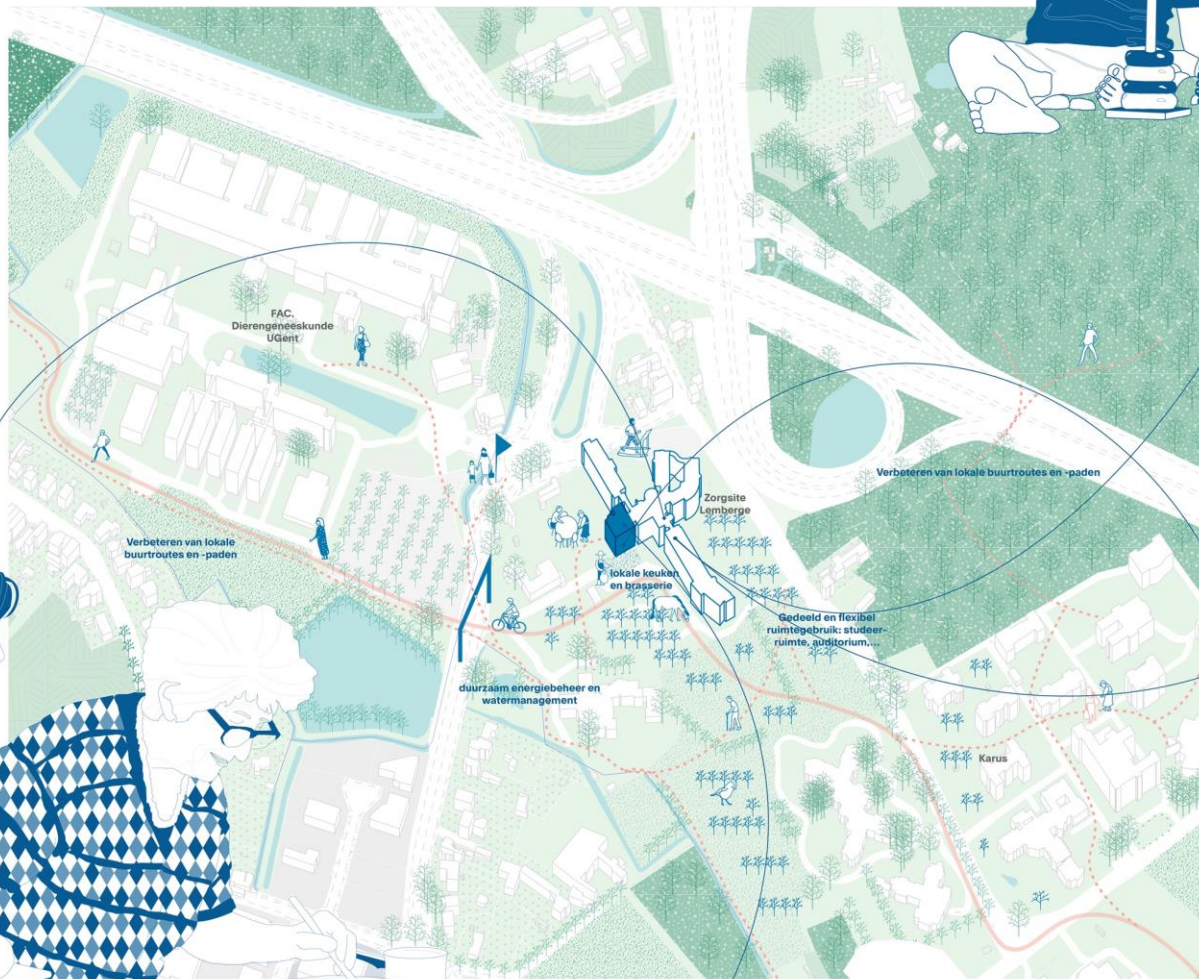
kinderopvang voor de hele buurt

Beheer met en voor de buurt: een campingbaas of plekwerker(s)

open fitness en revalidatie

open kapper

samen koken in een open en lokale keuken

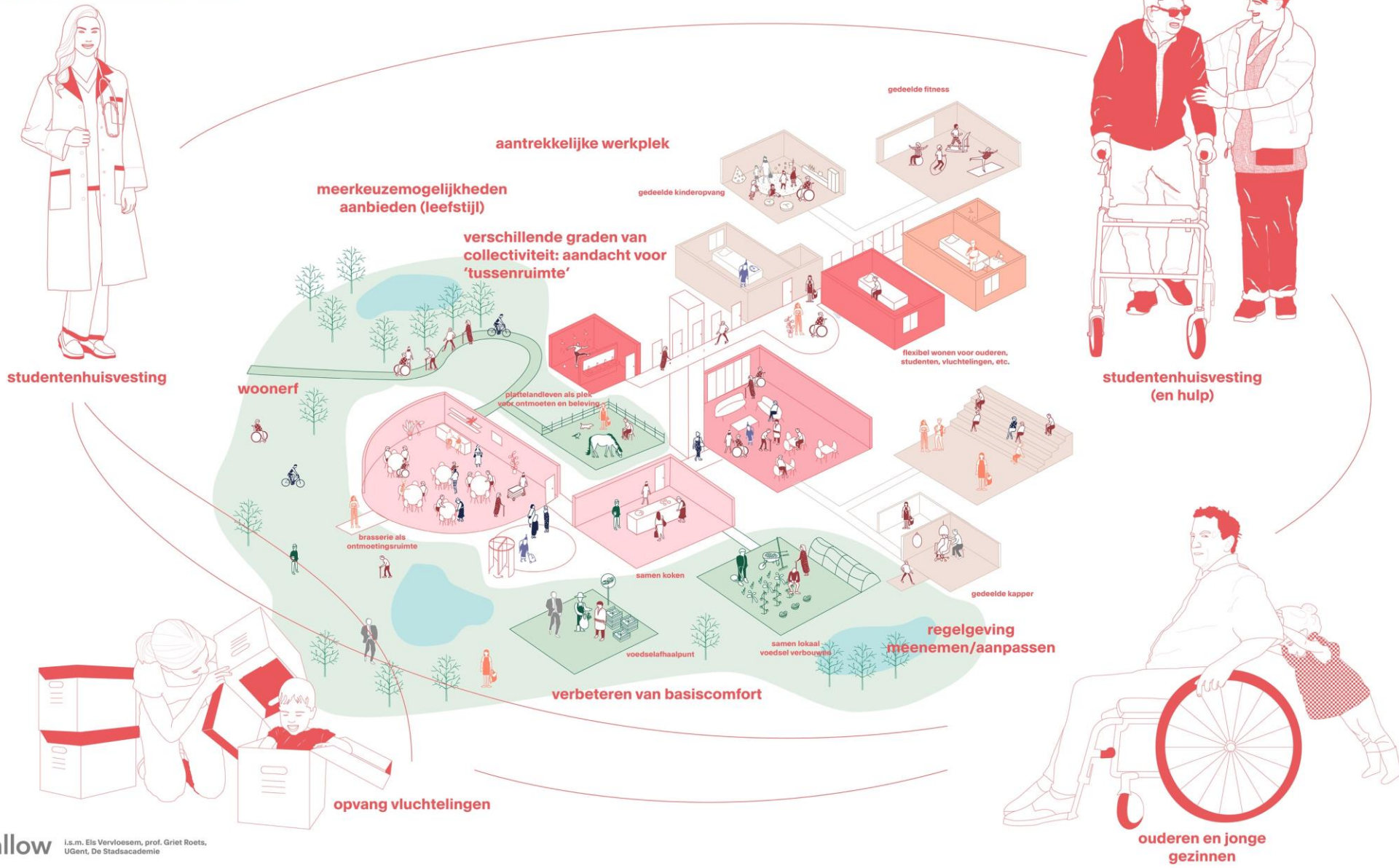

cafetaria als brasserie plek voor ontmoeten

Flexibel wonen

Vandaag kampt niet enkel het WZC Lemberge met een woonvraagstuk, ook de campus dierengeneeskunde kent op haar beurt een acuut tekort aan studentenhuysvesting en tijdelijke woonnoden voor internationale onderzoekers. Het woonvraagstuk kan men beantwoorden door een gebouwen te voorzien per doelgroep. Interessanter wordt het echter wanneer men kijkt wat verschillende doelgroepen met elkaar gemeen hebben. Dat blijkt meer dan op het eerste zicht gedacht. Naar het voorbeeld van het woonhotel uit Nederland kan er bijvoorbeeld nagedacht worden over flexibele vormen van wonen, waarin zowel ouderen, studenten, vluchtelingen als jonge gezinnen zouden kunnen settelen. De vraag naar renovatie op de site van WZC Lemberge biedt mogelijkheden om hiermee te experimenteren.

WORDT VERVOLGD...

